

**M. Florianowicz, P. Krajewski, M.
Modrzewska, M.
Omilian-Mucharska, B.
Traczyk-Kępa**

**Zaglądamy innym w okna : Miejsce
multiwyszukiwarki w przestrzeni
serwisu WWW biblioteki**

Forum Bibliotek Medycznych 6/2 (12), 236-276

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.



Mgr Małgorzata Florianowicz, mgr Piotr Krajewski, mgr Mirosława Modrzewska,
mgr Małgorzata Omilian-Mucharska i mgr Beata Traczyk-Kępa

Gdańsk – GUMed

**ZAGLĄDAMY INNYM W OKNA
MIEJSCE MULTIWYSZUKIWARKI W PRZESTRZENI
SERWISU WWW BIBLIOTEKI**

Abstract

In March 2013 The Library of the Medical University of Gdansk launched EBSCO Discovery Service (EDS). We customized this tool to make it functional and useful as much as possible to the library patrons. We have also analysed how other academic libraries have embedded discovery tools search boxes on their websites. This article presents results of our analysis. It contains also practical hints for librarians, which can help them to reinforce the use of the discovery tool as the starting point for searching.

Streszczenie

W marcu 2013 roku w Bibliotece Głównej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego zaimplementowaliśmy i uruchomiliśmy dla użytkowników multiwyszukiwarkę EBSCO DISCOVERY SERVICE. Stając nieustannie przed problemem, jakim jest udostępnienie tego narzędzia w sposób najbardziej funkcjonalny, zapoznaliśmy się z możliwościami, jakie daje panel administratora, zaleceniami w literaturze przedmiotu oraz podjęliśmy próbę analizy trendów, poprzez poznanie pokrewnych narzędzi na stronach innych bibliotek. W niniejszym referacie dzielimy się wynikami naszych badań, mając nadzieję, że okażą się one przydatne zarówno dla tych, którzy przygotowują się do wdrożenia tego narzędzia w swoich bibliotekach oraz dla tych, którzy - tak jak my - chcieliby je udoskonalić zgodnie z obecnymi tendencjami i praktyką wiodących uczelni wyższych na świecie.

Rozwój wiedzy oraz globalizacja komunikacji sprawiają, że mamy do czynienia z coraz większą liczbą dokumentów naukowych dostępnych drogą elektroniczną. Od lat 90. ubiegłego wieku raptownie wzrosła w sieci WWW liczba baz danych (pełnotekstowych i abstraktowych) oferowanych ze stron wydawców oraz przez firmy pośredniczące (bazy agregatorowe). Zarówno bibliotekarze, jak i użytkownicy zasobów bibliotecznych, muszą umieć poruszać się w tym ogromie informacji.

Początkowe podejście do rozwiązania tej kwestii reprezentowały systemy wyszukiwania zintegrowanego (*ang. federated search*) oparte na protokole wyszukiwania i pobierania informacji z różnych baz danych (protokół Z39.50). Zaletą tych systemów było wysyłanie jednego zapytania równocześnie do wielu baz, wadą – długi czas oczekiwania, niesatysfakcjonujące rankingi trafności i spora liczba powtórzonych wyników, co wpływało negatywnie na jakość wyszukiwań¹.

Kolejnym rozwiązaniem były katalogi biblioteczne nowej generacji (*ang. next-generation catalogues*). Pojawiły się na początku XXI wieku i były odpowiedzią na zmieniające się oczekiwania użytkowników, z jednej strony poszukujących bardziej zróżnicowanych materiałów, z drugiej strony przyzwyczajonych do surfowania po serwisach internetowych. Katalogi wykorzystywały zaawansowane technologie wyszukiwania i oferowały możliwość fasetowego zawężania wyników. Wzbogacone były także elementami Web 2.0; cechował je bardziej intuicyjny interfejs.

Oba powyższe rozwiązania, a także model Google, oferujący użytkownikowi jedno okno wyszukiwawcze oraz wspólny indeks, przyczyniły się do powstania multiwyszukiwarek².

Definicja, zasady działania i zadania multiwyszukiwarek

Multiwyszukiwarki są narzędziem nowym i przynależna im terminologia nie została jeszcze jednoznacznie zdefiniowana. W języku angielskim na określenie tego typu narzędzi używane są nazwy: *web-scale discovery services*, *discovery tools*, *search tool*, *multisearch*, *library discovery services* lub *discovery services*^{3,4}. W języku polskim

przyjął się termin *multiwyszukiwarka*, stosowany dotychczas potocznie dla określenia programu komputerowego lub serwisu internetowego.

Multiwyszukiwarki stosowane w bibliotekach definiowane są zazwyczaj jako narzędzia pozwalające za pomocą jednego okna wyszukiwawczego uzyskać wyniki pochodzące z indeksu centralnego^{5,6}. Indeks centralny jest zasadniczym składnikiem każdej multiwyszukiwarki, odróżniającym ją od wcześniej używanych systemów wyszukiwania zintegrowanego. Metadane z wszystkich zasobów elektronicznych (lokalnych i zdalnych) wskazanych przez bibliotekę, są najpierw zbierane i indeksowane do wspólnego systemu, a zapytanie wysyłane jest do utworzonego przez system indeksu. Dzięki temu w szybki sposób otrzymujemy bardziej precyzyjne rezultaty z wiarygodnymi rankingami trafności.

Drugim kluczowym składnikiem multiwyszukiwarki jest interfejs z charakterystycznym jednym oknem do wprowadzania zapytania (ang. *single searchbox*) i wyszukiwaniem fasetowym⁵. Właśnie wspólny interfejs, niezmienny niezależnie od tego, do jakiego źródła prowadzi, stanowi dużą zaletę multiwyszukiwarek. Ułatwia on korzystanie z wielu zasobów szerokiego spektrum użytkowników, bez względu na ich przygotowanie, obycia z systemami wyszukiwawczymi i stronami poszczególnych baz danych.

Discovery tools zaczęto wdrażać w bibliotekach zaledwie kilka lat temu. Obecnie na rynku jest czterech głównych komercyjnych dostawców wyżej wymienionych serwisów:

- WorldCat Local z OCLC,
- Summon z Serials Solutions,
- Primo z ExLibris,
- oraz EBSCO Discovery Service (EDS).

Multiwyszukiwarki zyskują coraz większą popularność w bibliotekach akademickich. Istnieje już stosunkowo bogata literatura, zawierająca wskazówki, ułatwiające instytucjom podjęcie decyzji o wyborze odpowiedniego narzędzia. Na uwagę zasługuje obszerna, licząca 40 rozdziałów monografia *Planning and implementing Resource Discovery Tools in Academic Libraries*⁷, w której bibliotekarze amerykańscy i kanadyjscy szeroko opisują planowanie, wdrażanie i użytkowanie konkretnych produktów.

Standaryzacją zagadnień związanych z pojawieniem się nowych narzędzi wyszukiwawczych zajęła się The National Federation of Advanced Information Services (NFAIS). W kwietniu 2010 roku przeprowadziła wśród aktualnych i potencjalnych użytkowników tych systemów badania dotyczące ich dotychczasowych doświadczeń i oczekiwań⁸. W sierpniu 2013 NFAIS opublikowała końcowy raport *Recommended Practices: Discovery Services*⁹.

W ramach The National Information Standards Organizations (NISO) powołano w październiku 2011 r. grupę roboczą *Open Discovery initiative (ODI)*. Efektem prac tej grupy jest *ODI Survey Report: Reflections and Perspectives on Discovery Services*¹⁰, który ukazał się w styczniu 2013 r. Raport analizuje wyniki ankiet skierowanych do podmiotów zaangażowanych w proces tworzenia lub użytkowania multiwyszukiwarek: dostawców zawartości, producentów i bibliotekarzy. Zagadnienia związane z implementacją multiwyszukiwarek bardzo często poruszane są w artykułach czasopism specjalistycznych: *Library Journal*¹¹ oraz *Research Information*^{12,13}.

Problem badawczy: czy odpowiednio prezentujemy i udostępniamy naszą multiwyszukiwarke?

Projektując w 2009 roku interfejs serwisu bibliotecznego, uwzględniliśmy plany dotyczące zaoferowania w przyszłości naszym użytkownikom takiego narzędzia jak multiwyszukiwarka. Przeznaczaliśmy na to specjalną przestrzeń, wypełniając ją zaprojektowaną przez nas wyszukiwarką książek, czasopism, e-czasopism i haseł MeSH.

W grudniu 2012 r. Biblioteka Główna Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego zakupiła multiwyszukiwarke EBSCO DISCOVERY SERVICE, pozwalającą na jednocześnie przeszukiwanie niemal całej kolekcji e-zasobów oraz katalogu online biblioteki poprzez jedno okno wyszukiwawcze. W trakcie implementacji zapoznaliśmy się z opcjami ustawień w panelu administratora oraz literaturą przedmiotu. Skupiała się ona głównie na możliwościach technicznych multiwyszukiwarek i badała je pod kątem oczekiwań dotyczących ich działania. Pomijała niemal zupełnie zagadnienia związane z wpisaniem tego narzędzia w struktury funkcjonującej witryny WWW biblioteki. W marcu 2013 r. udostępniliśmy multiwyszukiwarke we wcześniej przeznaczonym do tego celu miejscu.

W ciągu kilku pierwszych miesięcy działania narzędzia, otrzymaliśmy niewiele informacji zwrotnych od usatysfakcjonowanych użytkowników. W związku z powyższym postawiliśmy sobie pytanie: czy odpowiednio prezentujemy, udostępniamy i promujemy naszą multiwyszukiwarke?

Aby na nie odpowiedzieć musieliśmy sięgnąć do wskazówek dotyczących z jednej strony – projektowania interfejsów, poszczególnych elementów serwisów czy aplikacji webowych zgodnie z zasadami interakcji (ang. *interaction design*) i użyteczności (ang. *usability, web-usability*)¹⁴, a z drugiej – ogólnych strategii wyszukiwania, dostarczania i prezentowania informacji w internecie.

Zalecenia dotyczące funkcjonalnego projektowania serwisów WWW

Właściwe rozplanowanie wyglądu witryny warunkuje prawidłową interakcję człowiek-komputer, człowiek-serwis, człowiek-narzędzie cyfrowe i ma wpływ na to, czy użytkownik będzie z łatwością i przyjemnością korzystać z zamieszczonych w witrynie aplikacji.

Podstawowe cechy dobrego interfejsu użytkownika to: zrozumiałość, zwięzłość, znajomość, przystępność, spójność, estetyka i wydajność¹⁵. Dobry interfejs powinien zatem nie tylko dobrze działać, ale także dobrze wyglądać i przez to oddziaływać na użytkownika. W projektowaniu interaktywnym funkcjonuje pojęcie afordancji (*ang. affordance*) – właściwości wskazującej użytkownikowi, jak należy z danej rzeczy korzystać¹⁵. Budując układ witryny internetowej i chcąc skupić uwagę użytkownika na oknie multiwyszukiwarki oraz nakłonić go do korzystania z niej, należy jej nadać formę, która wymusi takie zachowanie.

Pierwszym działaniem powinno być wybranie dla multiwyszukiwarki odpowiedniego miejsca, kształtu i rozmiaru. Zgodnie z prawem Fittsa *czas potrzebny do osiągnięcia celu jest funkcją odległości i rozmiaru celu. Prawo to stosowane jest zarówno do bezpośrednich ruchów ręką, jak i za pomocą myszki komputerowej* – im większy zatem jest klikalny obszar, tym szybciej użytkownik może najechać na niego kursorem¹⁵. Ta oczywista zasada jest jedną z najczęściej ignorowanych przy wyborze miejsca i rozmiaru okna multiwyszukiwarki. Często pole to jest małym obiektem w witrynie serwisu, przez co użytkownicy mogą odbierać je jako mało ważne i niezbyt przydatne. Zgodnie z ww. prawem także rozmiar przycisku Szukaj/Search powinien być proporcjonalny do jego przewidywanej częstotliwości użycia.

Okno multiwyszukiwarki powinno być prostokątne, ze stosunkowo szerokim polem wyszukiwania. Optymalnym rozwiązaniem byłaby także możliwość wpisywania co najmniej dwuczłonowego hasła w tym polu¹⁶.

Projektowaniu okna aplikacji powinna przyświecać idea upraszczania i przemyślanej redukcji elementów. Badania użyteczności wykazują, że bardziej przyjaznym rozwiązaniem jest niewyświetlanie domyślnie zaawansowanych opcji wyszukiwania¹⁷. W przypadku pól wyszukiwawczych (formularzy) istnieje sprytna technika zamieszczania instrukcji w obrębie samych pól; najczęściej przygaszonym, szarym tekstem: *wprowadź termin/search here/find books, articles....*

Bardzo przydatnym i afordującym zabiegiem jest automatyczne aktywowanie pola wyszukiwawczego. Aktywność pola może być zasugerowana migającym kursorem, tak jak robi to Google. Dzięki temu multiwyszukiwarka jest „do usług”, już podczas ładowania strony.

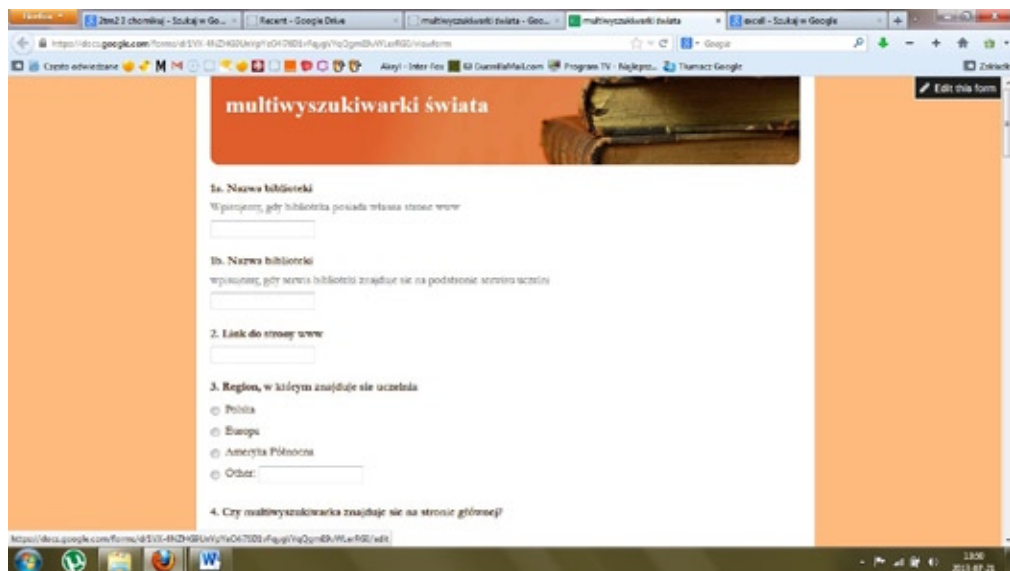
Kolejnym zalecanym działaniem jest stosowanie zakładek w polu okna wyszukiwawczego, które ułatwiają dotarcie do wybranej części zasobu. Zakładki są jednym z nielicznych przypadków, w których sprawdziło się naśladowanie elementów występujących w rzeczywistym świecie. Służą one do oddzielania dokumentów jak w segregatorze lub szufladzie (bibliotecznej/katalogowej), a dotarcie do wybranej części jest łatwe i wymaga tylko sięgnięcia do danej zakładki¹⁸.

Uwagę użytkownika można przyciągnąć także animacją, ciekawą grafiką bądź kolorystyką, która jednak nie powinna zdominować samego pola wyszukiwawczego.

Metodologia

Oprócz zaleceń teoretycznych chcieliśmy poznać tendencje w projektowaniu witryn bibliotecznych udostępniających multiwyszukiwarki. Wykorzystaliśmy do tego metodę obserwacji serwisów internetowych innych bibliotek naukowych. Jako narzędzie badawcze posłużyła opracowana przez nas ankieta, w której gromadziliśmy uwagi oraz dane mierzalne i porównywalne. Ankieta skonstruowana w programie Google Docs i udostępniono online, co dało możliwość wprowadzania danych kilku osobom jednocześnie i późniejszego ich eksportu do pliku Excela.

Ankieta zawierała 18 pytań: głównie półotwartych, wielokrotnego wyboru oraz dwa pytania otwarte. Pytania dotyczyły badanej biblioteki, oraz umożliwiały gromadzenie danych dotyczących interesujących nas zagadnień, m.in.:

The image shows a screenshot of a Google Forms survey titled "multiwyszukiwarki świata" (world multi-search engines). The survey is displayed in a web browser window. The form contains four questions: 1. "Nazwa biblioteki" (Library name) with a text input field and a note "Wpisujemy, gdy biblioteka posiada własną stronę www". 2. "Nazwa biblioteczki" (Library website) with a text input field and a note "wpisujemy, gdy strona biblioteki znajduje się na podstronie strony uczelni". 3. "Link do strony www" (Website link) with a text input field. 4. "Region, w którym znajduje się uczelnia" (Region where the university is located) with radio button options for "Polska", "Europa", "Ameryka Północna", and "Inny:" followed by a text input field. The final question is "Czy multiwyszukiwarka znajduje się na stronie głównej?" (Is the multi-search engine on the main page?). The browser's address bar shows the Google Forms URL. The system tray at the bottom indicates the date and time as 13:50 on 2013-07-25.

Ankieta stworzona na potrzeby badania sposobu prezentacji multiwyszukiwarek na stronach WWW bibliotek

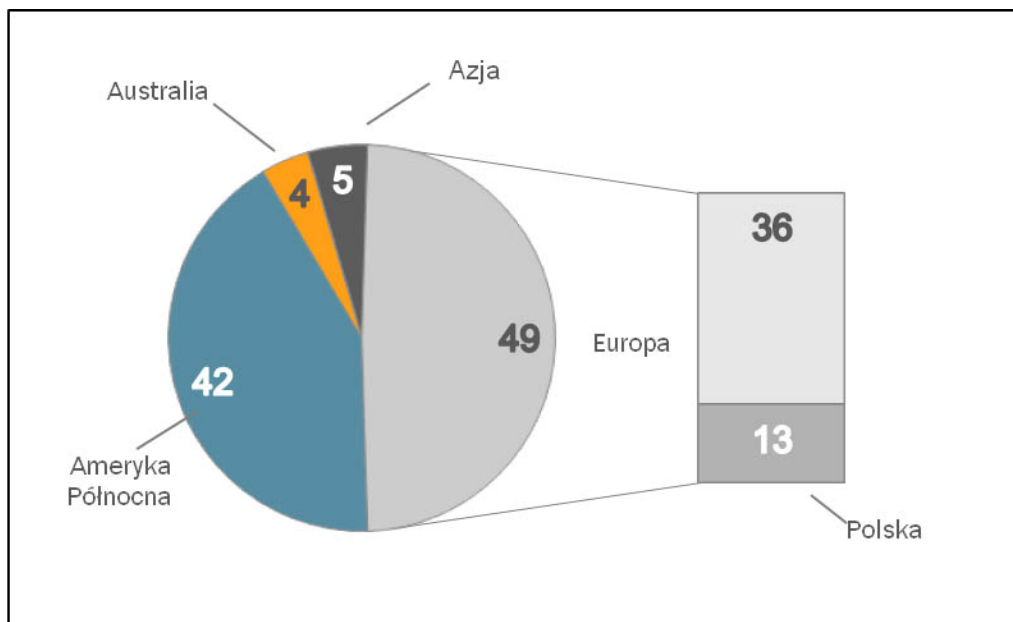
- obecności multiwyszukiwarki na stronie głównej (pyt. 4),
- pozycji, rozmiaru, grafiki towarzyszącej i wyróżniającej obszar badanego narzędzia (pyt. 5-8),
- obudowanie funkcjami: zakładki, linki, itp. (pyt. 9-12),
- oferowanych ułatwień: podpowiedzi, obecności kursora (pyt. 13-14).

Dla celów statystycznych, nie porównawczych, zbierane były też dane dotyczące dostępu do strony z wynikami dla osób nieuprawnionych (spoza uczelni) oraz na temat rodzaju silnika czyli pochodzenia multiwyszukiwarki od konkretnego dostawcy. Wykaz pytań znajduje się w Załączniku 1.

Zbieranie danych prowadzono na przełomie czerwca i lipca 2013 roku. Założyliśmy, że próbę badawczą stanowić będzie 100 serwisów bibliotecznych. Na początku przy doborze oparliśmy się na światowym rankingu uczelni wyższych, prezentowanych przez serwis *QS World University Rankings*¹⁹, klasyfikującym uczelnie na podstawie oceny prowadzonych przez nie badań, jakości nauczania, innowacyjności oraz udogodnień oferowanych studentom i doktorantom. W toku badań okazało się jednak, że znacząca część uczelni z wyżej wymienionego wykazu nie posiada interesującego nas narzędzia. Po sprawdzeniu pierwszych pięćdziesięciu uczelni z rankingu, wyłoniono 26 bibliotek posiadających *discovery tools*. Postanowiliśmy zatem zmienić sposób pozyskiwania informacji. Po pierwsze, sprawdziliśmy strony internetowe bibliotek polskich uczelni wyższych. Następnie skorzystaliśmy z serwisu *Library Technology Guides*²⁰, który udostępnia informacje o odbiorcach konkretnych multiwyszukiwarek. Nadmienić należy, że wybór dostawcy multiwyszukiwarki nie był istotny dla naszych badań – liczyła się tylko obecność narzędzia na stronie i sposób jego dopasowania do serwisu danej biblioteki. Źródło doboru próby badawczej przedstawia poniższa tabela.

Źródło doboru próby badawczej	Liczba analizowanych witryn WWW	Liczba serwisów posiadających multiwyszukiwarki
ranking najlepszych uczelni świata	50	26
wykaz bibliotek uczelni polskich	95	13
lista dostawców multiwyszukiwarek	112	61
Razem	257	100

Tabela 1. Źródło doboru próby badawczej (oprac. własne)



Podział geograficzny badanej grupy

W pracy stosowane jest pojęcie „okno multiwyszukiwarki”, które określa nie tylko pole, do którego wprowadzamy poszukiwany termin (ang. *type-in field*), ale także towarzyszące mu zakładki oraz elementy graficzne, najczęściej zamknięte we wspólnej ramce. W trakcie analizy sprawdzaliśmy jego położenie na stronie za pomocą siatki nakładanej na wyświetlającą się stronę.

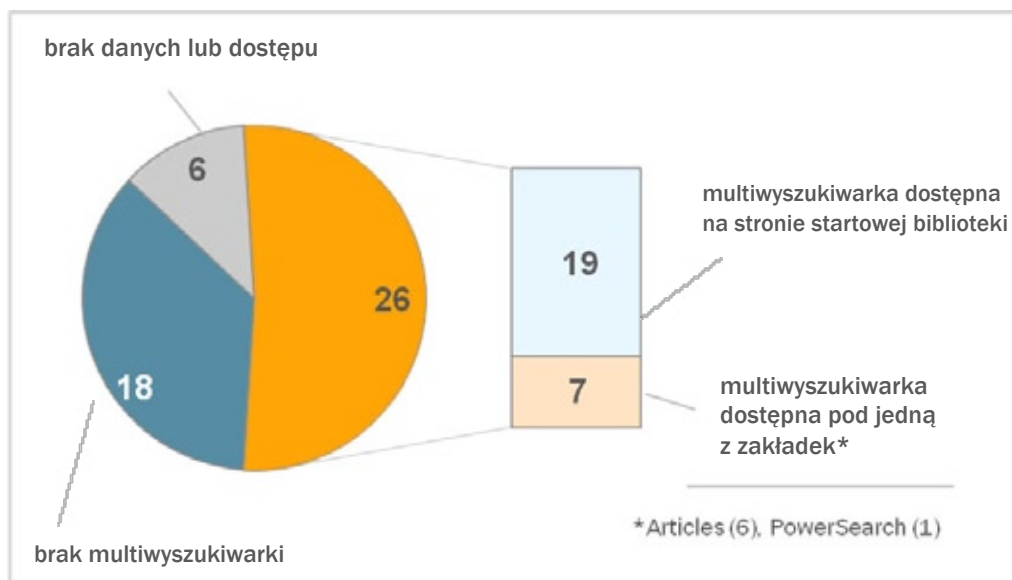
Zmierzenie obszaru multiwyszukiwarki umożliwiło narzędzie ze strony PiliApp²¹, podające w pikselach długość oraz szerokość elementów strony internetowej. Następnie obliczyliśmy pole powierzchni i podaliśmy w megapikselach – jednostce często stosowanej przy opisie obrazów cyfrowych.

Synteza i analiza zebranych danych

Dane pozyskane w wyniku badań nad całą próbą badawczą, zostały poddane analizie w trzech grupach. Oprócz analizy wszystkich 100 witryn bibliotecznych, pozyskanie dodatkowych wniosków umożliwiły odrębne analizy: grupy wyłonionej na podstawie rankingu i witryn polskich bibliotek uczelnianych.

I. Multiwyszukiwarki w serwisach bibliotek wyższych uczelni z rankingu

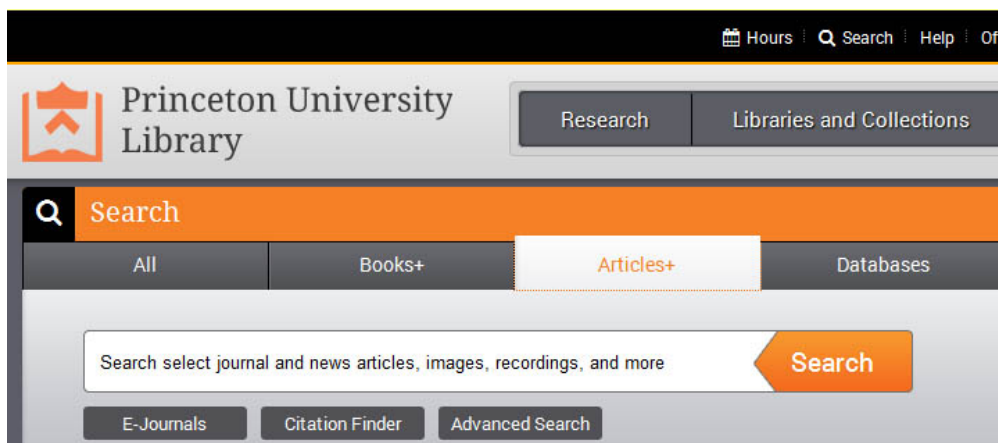
Jak już wspomniano, początkowo do wytypowania stron, na których poszukiwano *discovery tools*, posłużył ranking *QS World University Rankings – 2012*¹⁹. Ponad połowa bibliotek z rankingu (26/50) oferuje swoim użytkownikom wyszukiwanie zintegrowane poprzez multiwyszukiwarkę. W grupie tej znajdują się księżnice sześciu pierwszych uczelni świata: Massachusetts institute of Technology (MIT), Cambridge University, Harvard University, University College of London (UCL), Oxford University oraz imperial College of London.



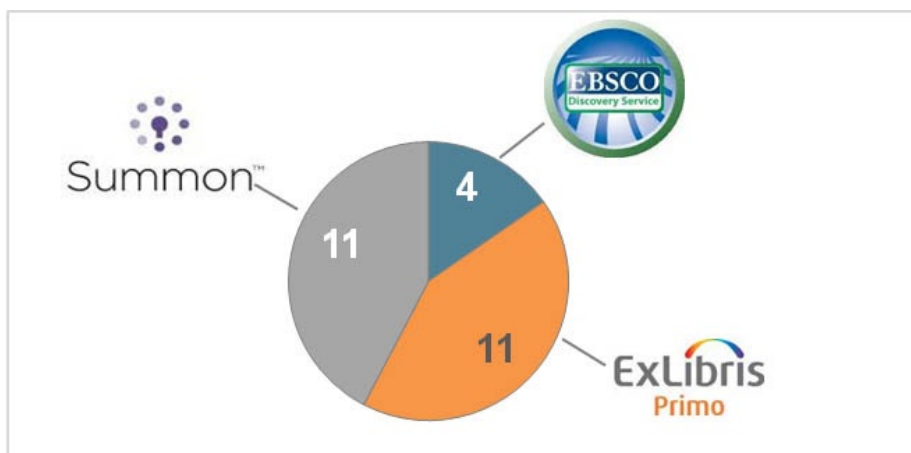
Obecność multiwyszukiwarki w serwisach WWW bibliotek
50 najlepszych uczelni na świecie

Wśród 26 bibliotek posiadających *discovery tools*, narzędzie to jest zazwyczaj udostępniane na stronie startowej serwisu (19 bibliotek) i podłączone do wszystkich zasobów. Pozostałe 7 bibliotek preferuje model podłączenia multiwyszukiwarki tylko do baz czasopism w celu wyszukania artykułów – wówczas jest ona dostępna dopiero na jednej z zakładek. Przykładem takiego rozwiązania jest podłączenie multiwyszukiwarki do zakładki Articles + w bibliotece Princeton University.

Biorąc pod uwagę 26 bibliotek z rankingu uczelni, porównać można popularność konkretnych dostawców multiwyszukiwarek. Zarówno Summon Serials Solution, jak i Primo ExLibris zastosowano w 11 bibliotekach. Natomiast multiwyszukiwarka EDS



Wygląd okna obrazujący podłączenie multiwyszukiwarki do zasobu Articles w witrynie biblioteki Princeton University



Popularność poszczególnych dostawców multiwyszukiwarek wśród bibliotek z rankingu QS Top University

firmy EBSCO została zaimplementowana w 4 bibliotekach z rankingu światowego, ale w grupie tej jest uczelnia najwyżej oceniana na świecie – Massachusetts Institute of Technology. Popularność poszczególnych dostawców narzędzia *multisearch* przedstawia Rycina 5.

Zaskoczył nas fakt, że aż 18 bibliotek spośród 50 najlepszych uczelni na świecie nie posiada multiwyszukiwarki. Narzędzie to może być niedostępne nawet w większej grupie (kolejne 6 bibliotek), jednak nie można stwierdzić tego jednoznacznie z powodu ograniczenia dostępu dla nieuprawnionych użytkowników.

W tym miejscu należy zauważyć, że biblioteki, które nie posiadają multiwyszukiwarki opracowały swoje własne technologie przeszukiwania zasobów i korzystają z wyszukiwania zintegrowanego lub z bibliotecznych katalogów nowej generacji. Instytucje te stosują systemy AquaBrowser and WorldCat, funkcjonalnie dostosowane do potrzeb użytkowników. Nie można też wnioskować, że dotychczasowe narzędzia są wypierane przez multiwyszukiwarki, ponieważ dość często biblioteki udostępniają kilka systemów wyszukiwania jednocześnie. Potwierdzeniem powyższego są 3 pierwsze biblioteki z rankingu. Witryna bibliotek Massachusetts Institute of Technology do połowy czerwca 2013 r. udostępniała swoim użytkownikom wyszukiwanie poprzez rozbudowany katalog lokalny. Już w trakcie badań odnotowano jednak zmianę – od 19.06.2013 r. użytkownicy otrzymali do dyspozycji wyszukiwarkę EDS, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych możliwości wyszukiwania w pozostałych zakładkach okna multiwyszukiwarki.



Wygląd okna multiwyszukiwarki na stronie startowej bibliotek Massachusetts Institute of Technology

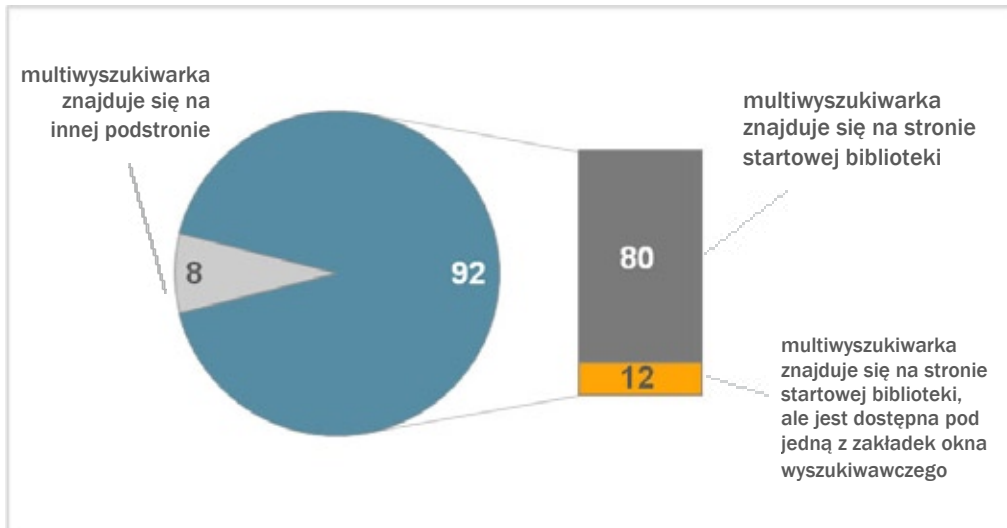
Z kolei biblioteki Cambridge University oraz Harvard University w pierwszej kolejności udostępniają wyniki poprzez narzędzie AquaBrowser, a dopiero na kolejnym ekranie zachęcają do korzystania z multiwyszukiwarki.

II. Multiwyszukiwarki w serwisach bibliotek wyższych uczelni na świecie

Jak wspomniano wcześniej, grupa bibliotek z rankingu najlepszych uczelni świata była niewystarczająca dla określenia trendów w sposobach eksponowania narzędzi wyszukiwawczych. W dalszej części omówiono wyniki dotyczące całej badanej grupy rozszerzonej o serwisy wybrane z listy dostawców multiwyszukiwarek i strony WWW polskich bibliotek naukowych.

A. Obecność na stronie startowej

Zdecydowana większość, czyli 92 spośród 100 przebadanych witryn udostępnia okno multiwyszukiwarki już na pierwszej startowej stronie serwisu.



Obecność multiwyszukiwarki na stronie startowej badanych bibliotek

W 12 przypadkach multiwyszukiwarka jest umieszczona w jednej z zakładek okna wyszukiwawczego strony głównej, jak w przywołanych wcześniej przykładach z rankingu. Natomiast w 8 przypadkach, aby dotrzeć do okna narzędzia wyszukiwawczego, trzeba przejść na inną podstronę, np.: *CatalogPlus* na stronie biblioteki Vienna University of Technology lub *E-zbiory/Multiwyszukiwarka EDS* na stronie biblioteki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

B. Pozycja

Jednym z najważniejszych czynników decydujących o łatwości i szybkości dotarcia do narzędzia wyszukiwawczego – a co za tym idzie, jego wykorzystania – jest położenie w przestrzeni witryny internetowej. Jest to zgodne z jedną z najważniejszych zasad użyteczności: *Nie możesz używać, czego nie możesz znaleźć*²³. Użytkownicy przyzwyczajeni do przeglądania treści przedstawionej na ekranie komputera, istotnych informacji szukają w jego centrum lub u góry. W celu szybkiego i – w miarę możliwości – obiektywnego określenia położenia multiwyszukiwarki na stronie WWW obszar witryny internetowej podzieliliśmy na dziesięć pól.

Analiza położenia okna multiwyszukiwarki polegała na określeniu pola lub pól na podstawie numerów z siatki. Na powyższym rysunku nałożono tę siatkę na ekran



Podział obszaru witryny internetowej służący do określenia położenia multiwyszukiwarki – siatka z podziałem na 10 pól – nałożona na ekran z witryną Google’a

z oknem Google’a. Gdybyśmy chcieli poddać je naszej analizie, położenie tego okna określałyby pola 2, 5. Badanie stron bibliotecznych wykazało, że ponad połowa przebadanych serwisów (56) posiada multiwyszukiwarkę w centrum ekranu. W 24 przypadkach umieszczono ją w polach 4, 5; w 23 przypadkach w polu 5; a w 9 w polach 5, 6, czyli na wprost wzroku użytkownika. Z pewnością wpływa to korzystnie na łatwość zlokalizowania tych narzędzi.

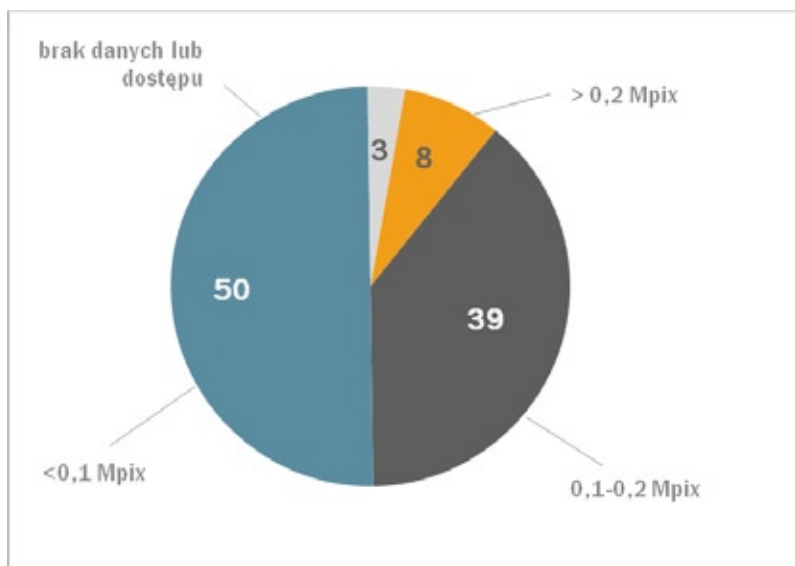
C. Wielkość i kształt okna wyszukiwawczego

Analizę pola zajmowanego przez multiwyszukiwarki w bibliotecznych serwisach WWW przeprowadzono za pomocą narzędzia PiliApp²¹. Po dokonaniu odpowiednich obliczeń uzyskane wyniki podzielono na trzy grupy obejmujące zakresy: poniżej 0,1 Mpix, od 0,1 do 0,2 Mpix, powyżej 0,2 Mpix. Chcąc przedstawić różnice w wielkości podanych obszarów, nałożyliśmy je na interfejs strony biblioteki Śląskiego Uniwersytetu Medycznego.

Najliczniejszą grupę stanowią okna wyszukiwawcze zajmujące powierzchnię poniżej 0,1 Mpix, czyli mniej niż 100 tysięcy pikseli. Drugą grupę stanowią multiwyszukiwarki, których obszar zawiera się w przedziale między 0,1 a 0,2 Mpix. Jedynie w 8 przypadkach zdecydowano się przeznaczyć na narzędzie wyszukiwawcze więcej niż 200 tysięcy pikseli.

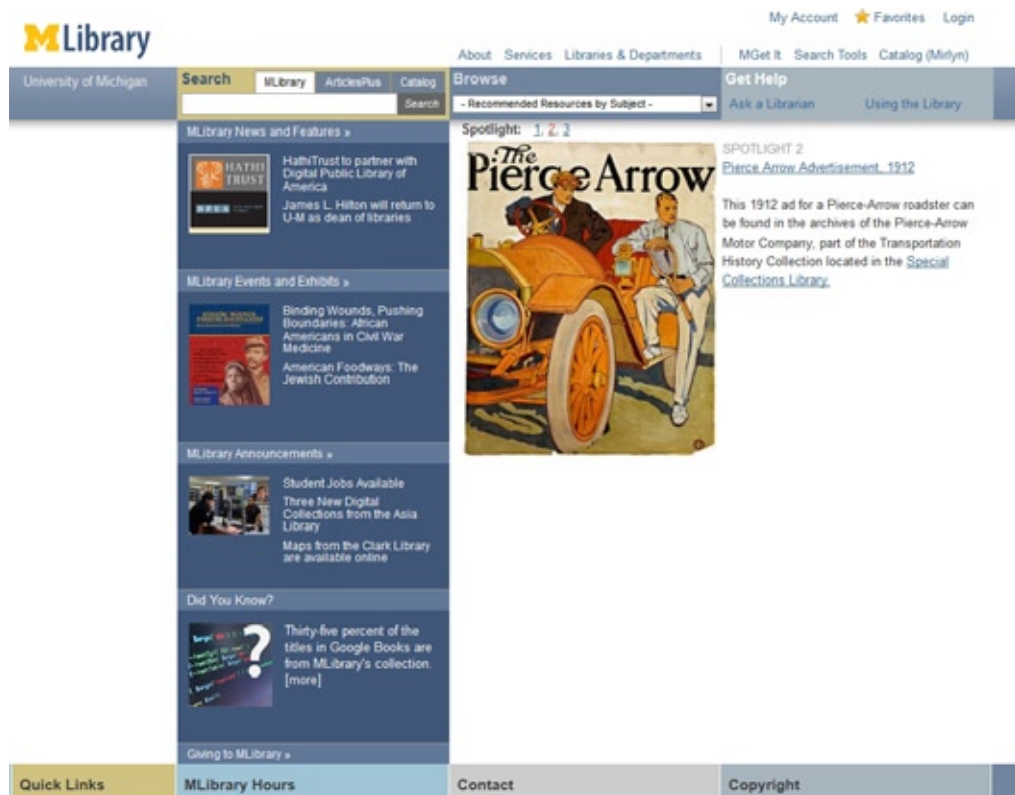


Zakresy wielkości obszarów zajmowanych przez okna multiwyszukiwarek



Wielkość pól multiwyszukiwarek badanych serwisów

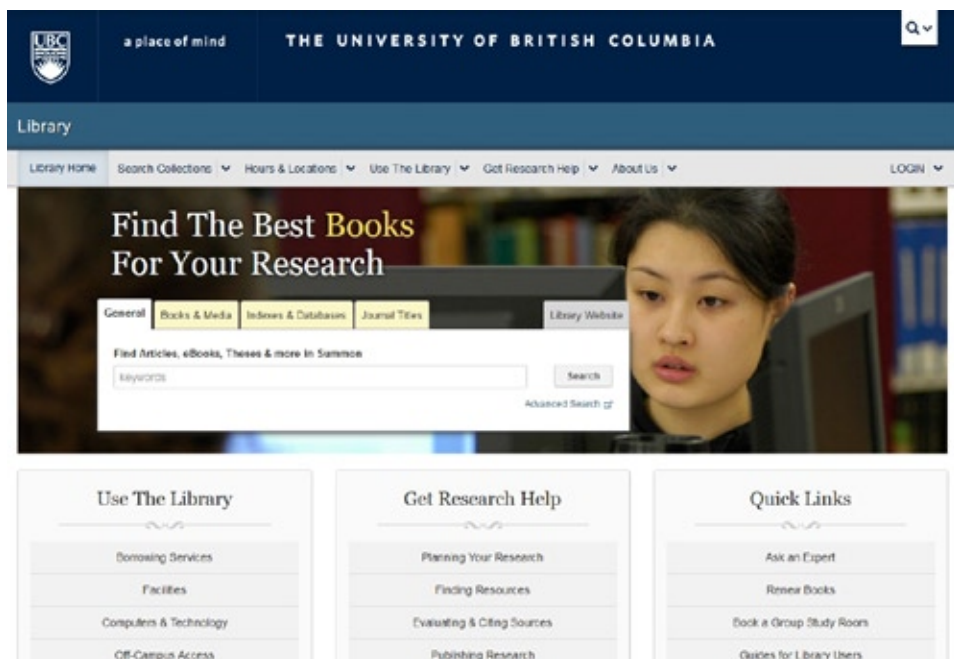
Do bibliotek, które przy tworzeniu witryn internetowych przeznaczyły najmniej przestrzeni na multiwyszukiwarkę należy biblioteka Michigan University. Co prawda, po najechaniu kursorem obszar rozwija się pokazując dodatkowe opcje, jednak pierwsze wrażenie jest negatywne – multiwyszukiwarki trzeba szukać wzrokiem, łatwo ją pominąć.



Okno multiwyszukiwarki na stronie biblioteki Michigan University

Odmienne rozwiązanie znajduje się na stronie biblioteki University of British Columbia. Tu multiwyszukiwarka wraz z tłem w postaci pokazu slajdów oraz reklamą zasobów i usług zajmuje większą powierzchnię.

Jeśli chodzi o kształt okna multiwyszukiwarki, to zdecydowanie dominuje prostokąt, niezbyt wysoki i położony na dłuższym boku (układ horyzontalny), czyli zgodnie z konwencją przedstawiania pól tekstowych.

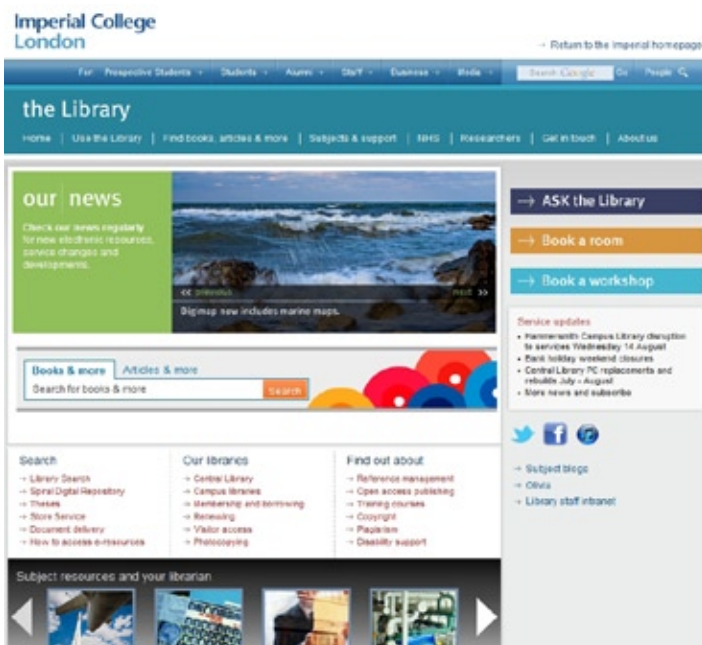


Okno wyszukiwawcze multiwyszukiwarki biblioteki University of British Columbia

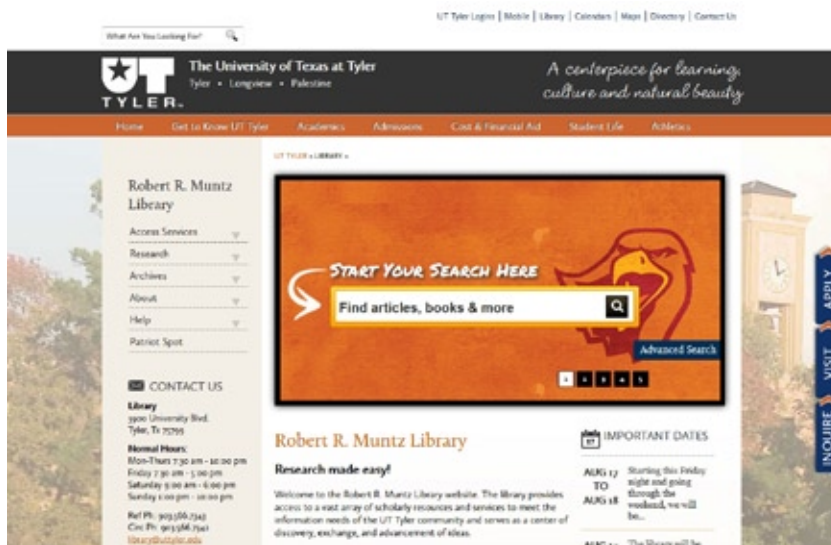
Prezentacja graficzna

Z zagadnieniem wielkości i kształtu okna multiwyszukiwarki ściśle łączy się kwestia jego prezentacji graficznej, czyli wykorzystania w najbliższym otoczeniu pola wyszukiwawczego (*type-in field*) koloru, rysunku bądź zdjęć. Dla niniejszej analizy istotne było sprawdzenie funkcjonalnego, a nie estetycznego aspektu tych elementów. Grafika nie tylko podnosi atrakcyjność witryny, ale w dużym stopniu ułatwia jej przeglądanie. Używana na stronie ma służyć przede wszystkim przyciągnięciu uwagi oglądającego, wyróżnianiu kluczowych elementów. Powinna także być podporządkowana celom danego serwisu. Jeśli ma on informować, przedstawiać jakieś treści, to nadmierna rozbudowa warstwy graficznej (złożone elementy graficzne obok tekstu, duże zdjęcia, skomplikowane rysunki, zwłaszcza ruchome lub umieszczone jako tło treści) działa negatywnie, dekoncentrując użytkowników¹⁶.

Poniżej zamieszczono kilka przykładów graficznego wyróżnienia okna multiwyszukiwarki. Wśród badanych narzędzi znaleźć można takie, które przyciągają kolorowymi akcentami graficznymi, jak w przypadku multiwyszukiwarki biblioteki imperial College London.



Graficzne wyróżnienie okna multiwyszukiwarki w serwisie biblioteki Imperial College of London

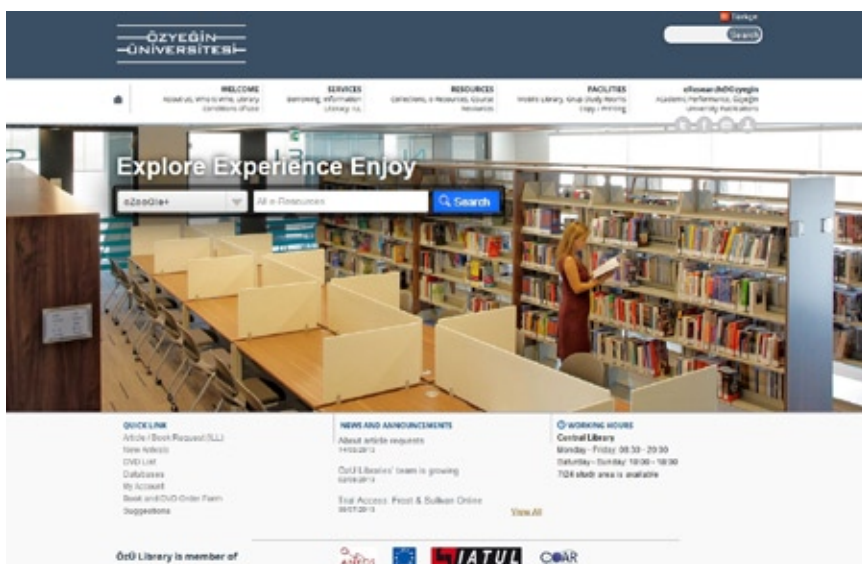


Kolorowe okno multiwyszukiwarki na stronie biblioteki Univeristy of Texas at Tyler

Innym przykładem operowania zarówno kolorem i grafiką, jest okno multiwyszukiwarki znajdujące się na stronie WWW biblioteki w Tyler w Teksasie.

Kolejnym, stosunkowo często wykorzystywanym, sposobem jest umieszczenie okna wyszukiwawczego na tle zdjęć biblioteki, jak ma to miejsce we wspomnianym już serwisie WWW biblioteki University of British Columbia w Kanadzie lub w bibliotece Özyegin Universitesi w Turcji.

Na tle wcześniejszych przykładów zwraca uwagę minimalistyczne wyróżnienie w postaci dużego, ciemnego okna multiwyszukiwarki na stronie biblioteki Istanbul Bilgi University. Z pewnością przyciąga ono wzrok użytkownika intensywnością koloru i rozmiarem, a z drugiej strony, dzięki pominięciu zbędnych elementów, jednoznacznie wskazuje na to, gdzie należy wprowadzić poszukiwany termin. Projekt ten jest wart odnotowania również dlatego, że realizacja tego typu pomysłów nie jest zbyt częsta – jednak bardzo skuteczna.



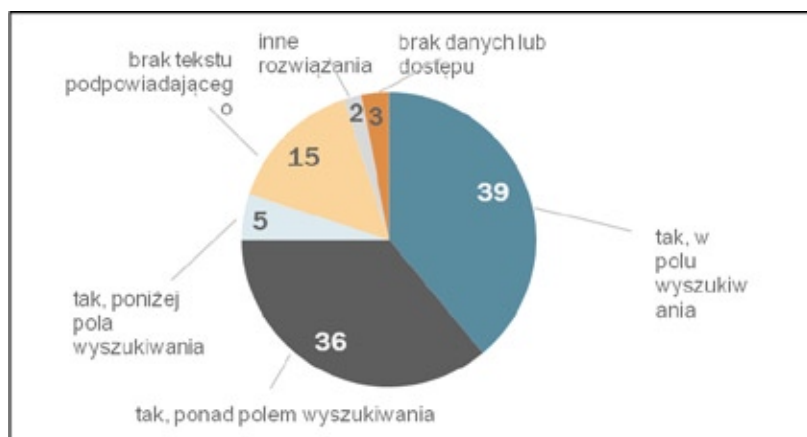
Okno multiwyszukiwarki biblioteki Özyegin Universitesi

Przykład ten obrazuje także praktyczne zastosowanie zasad użyteczności. Wykorzystano tam standardowe, łatwo rozpoznawalne kształty, dzięki którym użytkownik odwiedzający tę witrynę po raz pierwszy, z łatwością odnajduje poszukiwane funkcje (zasada *findability* – możliwości odnalezienia). Za pomocą rozmiaru okna i koloru mocno skontrastowanego z resztą projektu oraz przemyślanej redukcji elementów składowych, wyróżniony zostaje kluczowy element serwisu bibliotecznego, czyli okno multiwyszukiwarki (zasada *usefulness* – funkcjonalności)¹⁴.



Multiwyszukiwarka na stronie biblioteki Istanbul Bilgi University

Analizie poddaliśmy również to czy w obszarze badanego narzędzia funkcjonuje tekst podpowiadający. Jest to element, który bez wątpienia wpływa pozytywnie na interakcję pomiędzy użytkownikiem i serwisem WWW. Stanowi on zachętę oraz wskazówkę, jak wprowadzić zapytanie. Według zaleceń teoretycznych najbardziej pożądanym jest tekst podpowiedzi umieszczany w polu wyszukiwawczym¹⁵. Pośród przykładowych podpowiedzi znalazły się: *Search for subject, author or title; Search articles, books, journal, databases, dissertations...; Books, articles, DVD and more...; Find publication; Enter keyword, title, author or subject.*



Obecność tekstu podpowiadającego w oknie multiwyszukiwarki

W zdecydowanej większości (82/100) multiwyszukiwarki zaopatrzone w tekst podpowiadający. Umieszczano go najczęściej w polu wprowadzania hasła (39 przypadków) lub ponad nim (36). Ponadto w 8 przypadkach odnotowano istnienie tekstu podpowiadającego jednocześnie w dwóch miejscach, np. w polu wprowadzania hasła wyszukiwawczego i ponad nim. Ilustracją takiego rozwiązania może być multiwyszukiwarka ze strony biblioteki MIT.

Start your search with BartonPlus

MIT catalog, articles, & e-resources

Ex: carbon nanotubes, oliver twist, shakespeare

Search

Limit to articles & e-resources only

Keyword

Title

Author

► What am I searching?

Looking for the classic Barton catalog?

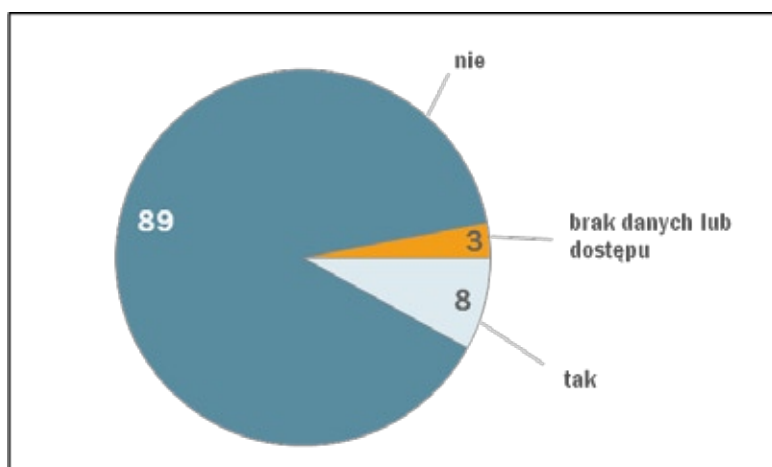
Looking for non-MIT items? MIT's WorldCat

Need help?

- Research guides
- Subject experts

Podpowiedzi w polu do wprowadzania poszukiwanego terminu i ponad nim – okno multiwyszukiwarki bibliotek MIT

Przeprowadzone obserwacje pozwalają stwierdzić, że większość badanych bibliotek nie korzysta z afordującej funkcji migającego kursora w polu *type-in*, stosowanego powszechnie w wyszukiwarkach internetowych typu Google.



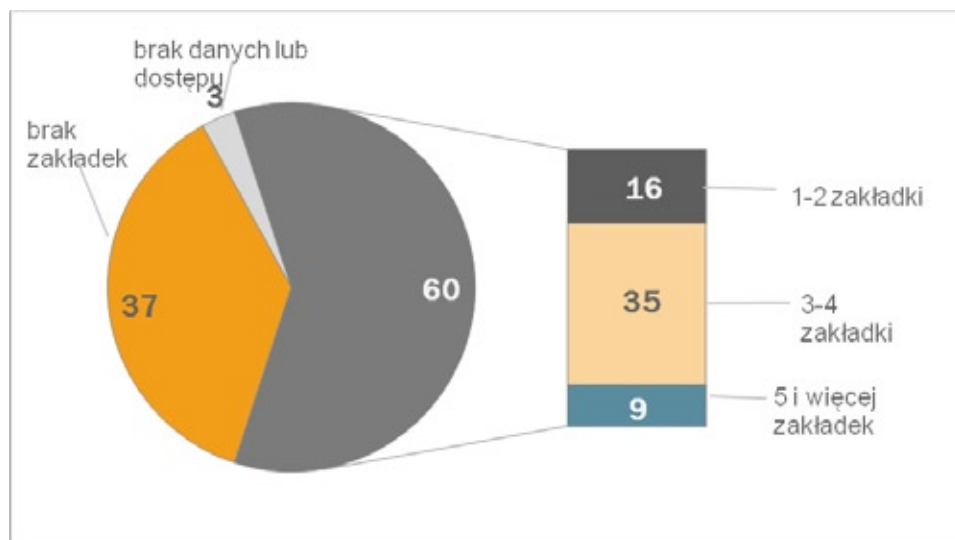
Obecność kursora w polu wyszukiwawczym

Jak wskazuje powyższy wykres jedynie w 8 przypadkach odnotowano takie zaakcentowanie miejsca wprowadzania hasła wyszukiwawczego. Migający kursor tekstowy wykorzystywany jest w oknach multiwyszukiwarek na stronach bibliotek m.in.: MIT, Jönköping University, Vienna University of Technology.

E. Zakładki, kryteria wyszukiwawcze, zawężenia i linki

Multiwyszukiwarka stanowi złożone narzędzie, dlatego jej okno obudowuje się wieloma elementami, które już na pierwszej stronie dają użytkownikowi zróżnicowane opcje wyszukiwania.

Podział zasobów przeszukiwanych przez multiwyszukiwarę oznaczony jest zazwyczaj za pomocą zakładek. Jest to „dodatek” afordujący, skierowany do użytkownika o określonych potrzebach, np. poszukującego konkretnej pozycji do wypożyczenia lub tylko jednego rodzaju źródła. Po wybraniu jednej z zakładek wygląd okna zmienia się nieznacznie, udostępniając opcje wyszukiwawcze charakterystyczne dla danego zasobu. Przeprowadzona analiza wybranych serwisów bibliotek pozwoliła ustalić, czy multiwyszukiwarki posiadały dodatkowe zakładki, jaka była ich najczęściej powtarzająca się liczba i do jakiego rodzaju źródeł prowadziły.



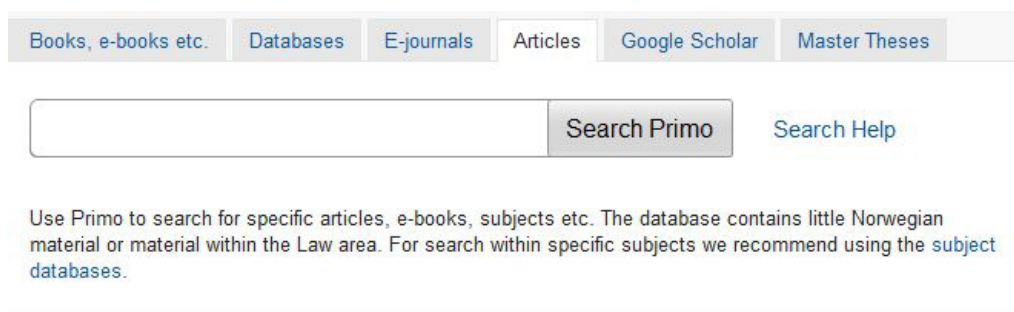
Obecność i ilość zakładek w oknie multiwyszukiwarki

Otrzymane wyniki wskazują, że na 100 badanych przypadków w 37 multiwyszukiwarkach nie znajduje się ani jedna zakładka.



Przykład okna wyszukiwawczego bez zakładek – multiwyszukiwarka ze strony biblioteki Brown Univeristy

Natomiast w 60 sprawdzonych w trakcie badania *discovery services* występują zakładki. Wśród nich dominuje opcja z 3 lub 4 zakładkami (35 przypadków). Odsyłają one do: katalogu, zasobu e-czasopism, e-książek oraz baz danych. W 16 przypadkach oferowane są 1 lub 2 zakładki (katalog, e-czasopisma). Więcej niż 4 odnotowano w 9 serwisach. Przykładem multiwyszukiwarki wzbogaconej o liczne zakładki jest narzędzie znajdujące się na stronie biblioteki University of Oslo.



Przykład okna multiwyszukiwarki z większą ilością zakładek z witryny biblioteki University of Oslo

Obok zakładek innym sposobem ukierunkowania przeszukiwania jest udostępnienie użytkownikowi możliwości wyboru kryterium wyszukiwania, głównie według: słów kluczowych, autora lub tytułu.

81 bibliotek nie stosuje takich kryteriów w pierwszym oknie multiwyszukiwarki, wprowadzając je dopiero na kolejnych etapach wyszukiwania. Najwięcej możliwości doprecyzowania sposobu wyszukiwania zastosowała biblioteka New York University.

Z kolei zawężenia wyszukiwania ograniczają wyniki tylko do określonego typu publikacji, np. pełnych tekstów, abstraktów lub do konkretnego podzbioru zasobów, np. do tytułów prenumerowanych czasopism lub do wybranej kolekcji.

W 67 bibliotekach nie stosuje się opcji zawężenia wyników na poziomie okna multiwyszukiwarki znajdującego się na stronie startowej. W 30 przypadkach już na początku wyszukiwania można zawęzić przyszłe wyniki. Do najpopularniejszych ograniczeń należy: szukanie tylko w katalogu, w tytułach czasopism lub pełnych tekstach.

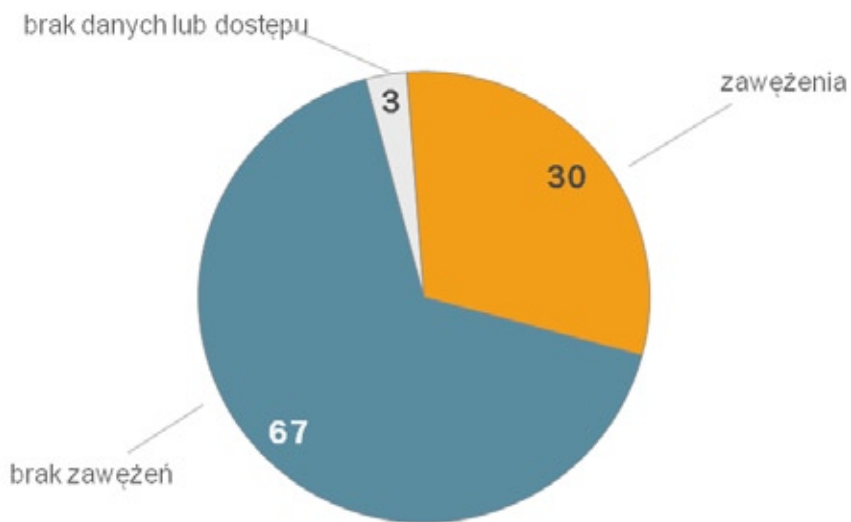


Obecność kryteriów wyszukiwawczych

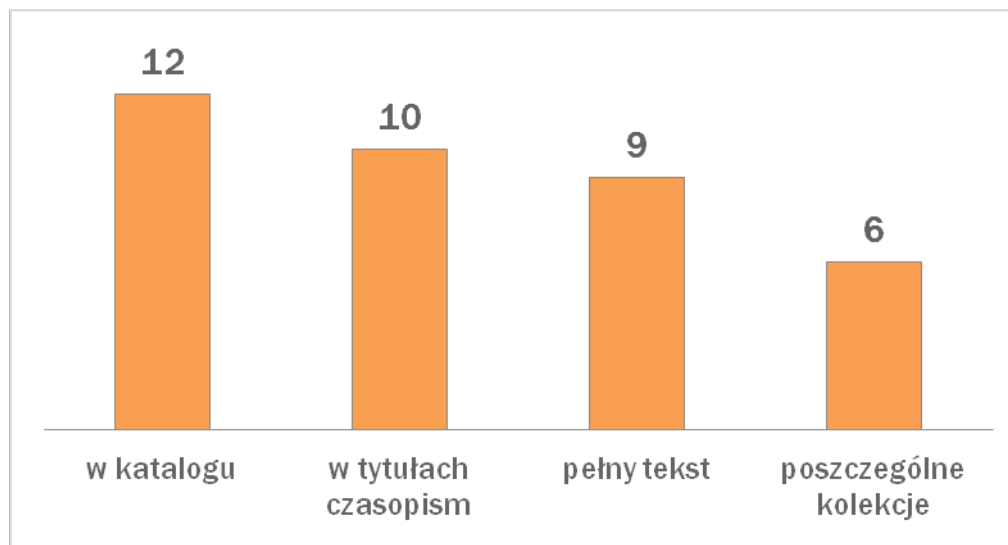


Kryteria wyboru (elementy opisu bibliograficznego) – fragment witryny biblioteki New York University

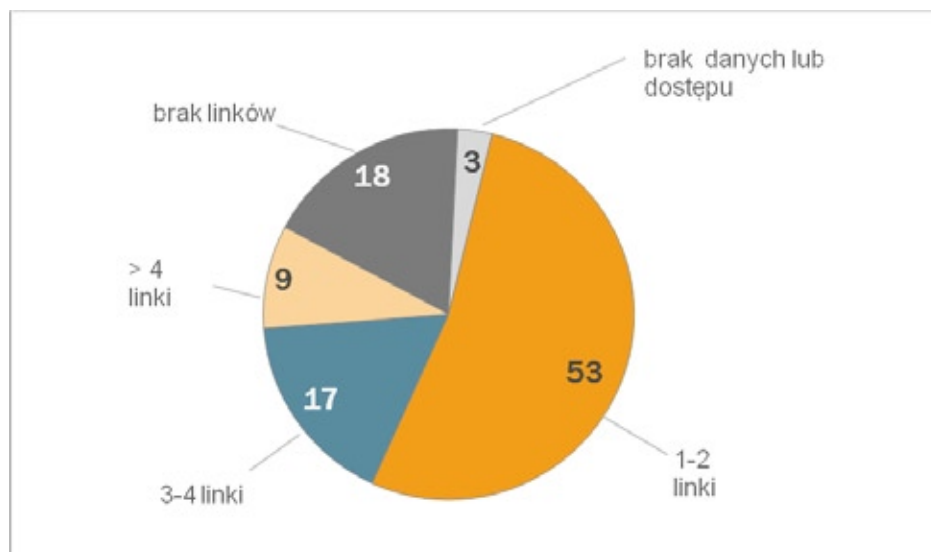
W obszarze multiwyszukiwarki biblioteki często umieszczają różne linki, zarówno te związane bezpośrednio z narzędziem wyszukiwawczym (np. tutorial, pomoc, wejście dla gościa), jak i odnośniki do alternatywnych bądź uzupełniających wyszukiwanie źródeł informacji (np. kolekcje nieprzeszukiwane przez *discovery tools*).



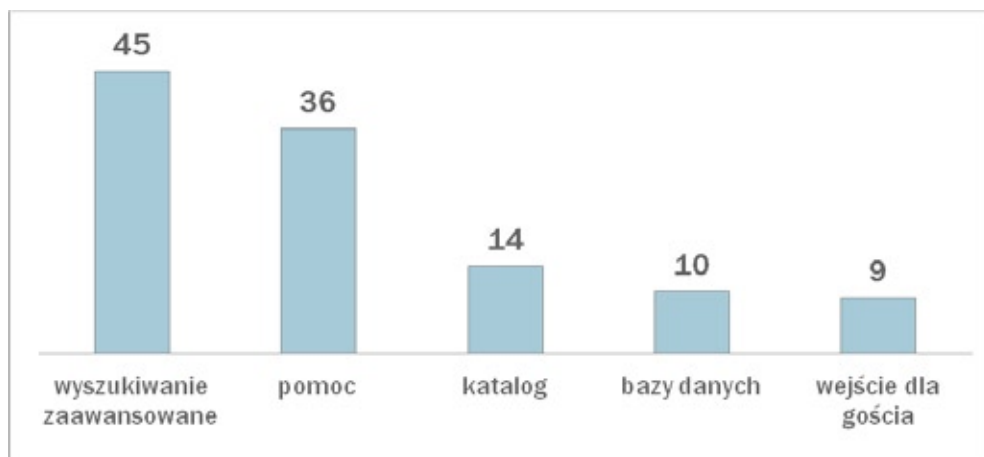
Obecność możliwości zawężeń wyników wyszukiwania



Najczęściej używane zawężenia



Obecność linków w oknie multiwyszukiwarki



Rodzaje linków najczęściej umieszczanych w obszarze multiwyszukiwarki

Największą z grup (53/100) stanowią te serwisy biblioteczne, które w omawianym obszarze zawierają 1 lub 2 hiperłącza.

Zdecydowanie najczęściej umieszcza się odnośniki prowadzące do wyszukiwania zaawansowanego (45/100) oraz do stron zawierających różnego rodzaju poradniki i instrukcje dotyczące przeszukiwania zasobów biblioteki za pomocą multiwyszukiwarki (36/100).

Pomimo, iż dane z katalogu z reguły włączone są do zasobów przeszukiwanych przez multiwyszukiwarkę, to zdarza się, że pod oknem znajduje się dodatkowo link do katalogu (14/100). Nazwa tego linku zawiera nieraz indywidualną nazwę katalogu, co jest ukłonem w stronę użytkowników przyzwyczajonych do dotychczasowego sposobu szukania informacji o zbiorach.

Natomiast stosunkowo niewiele bibliotek, bo tylko 18, zdecydowało się na umieszczenie okienka wyszukiwawczego, nieobudowanego żadnymi linkami, na wzór strony startowej wyszukiwarki Google'a. Przykładem może być okno multiwyszukiwarki na stronie biblioteki Freie Univeristät in Berlin.

Primo-Schnellsuche (Bücher, Aufsätze & mehr):

Okno multiwyszukiwarki bez dodatkowych linków – fragment witryny biblioteki Freie Univeristät in Berlin

III. Multiwyszukiwarki w serwisach bibliotecznych polskich szkół wyższych

Z przeprowadzonych badań wynika, że jedynie 13 polskich bibliotek akademickich posiadało multiwyszukiwarkę (Tab. 2). 2 z 13 bibliotek zostały pominięte w analizie, ponieważ nie stworzyły swojego spersonalizowanego okna wyszukiwawczego, a ograniczyły się do zamieszczenia linku przenoszącego do multiwyszukiwarki w serwisie Ebsco lub Serial Solutions.

Typ uczelni	Liczba analizowanych witryn WWW	Liczba stron posiadających multiwyszukiwarki
uniwersytety (poza medycznymi)	19	4
uniwersytety medyczne (wraz z Wydz. Nauk Medycznych UW-M)	12	3
politechniki	20	5 (w tym 2 testowane)
inne uczelnie wyższe	44	1
razem	95	13

Tabela 2. Strony WWW bibliotek polskich uczelni wyższych

Z pozostałych 11 badanych bibliotek, 7 posiadało narzędzie na stronie głównej, a 4 oferowały wejścia do multiwyszukiwarki dopiero na kolejnej podstronie serwisu.

Okna multiwyszukiwarek w serwisach bibliotek polskich najczęściej położone są w centralnej części interfejsu i mają od 0,02 do 0,15 Mpix. Ta najmniejsza i najbardziej minimalistyczna, znajduje się na stronie Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu.



Okno multiwyszukiwarki na stronie Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu

Umieszczenie i rozmiar multiwyszukiwarki wpływa na łatwość jej odnalezienia, czego przykładem są rozwiązania ze stron Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie czy Politechniki Wrocławskiej.



Okno multiwyszukiwarki na stronie Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie



Okno multiwyszukiwarki na stronie Biblioteki Politechniki Wroclawskiej

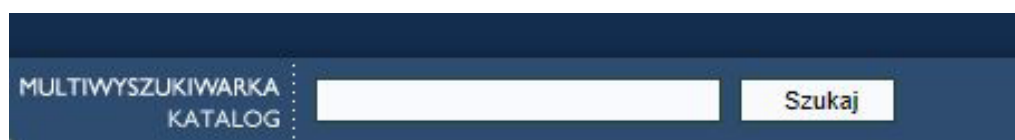


Ukryte okno multiwyszukiwarki w witrynie Biblioteki Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego

Natomiast przykładem multiwyszukiwarki, którą – naszym zdaniem – trudno znaleźć w natłoku różnych informacji na stronie może być okno *discovery tool* w witrynie Biblioteki Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego <http://bg.szczecin.pl/>.

We wszystkich oknach wyszukiwawczych wykorzystywane są teksty podpowiadające. Najczęściej są one umieszczone ponad oknem. Niektóre z nich są bardzo rozbudowane, np. w serwisie Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego: *Zintegrowane przeszukiwanie większości e-zbiorów UW oraz Katalogu Bibliotek UW*.

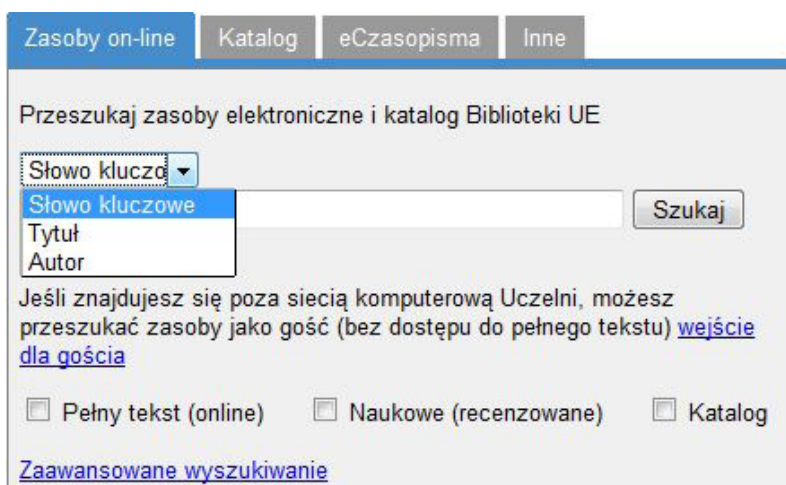
Żadna z bibliotek nie korzysta z migającego kursora w polu wyszukiwawczym, a okienko Google'a najbardziej przypomina multiwyszukiwarka ze strony Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu, bowiem nie posiada zakładek, ani innych dodatków.



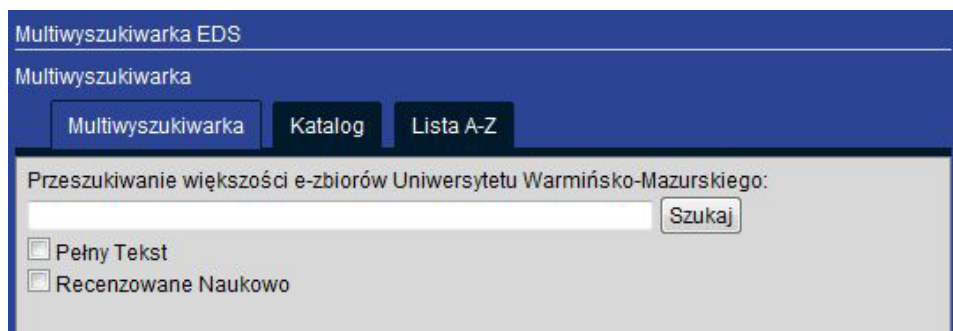
Googlepodobne okno multiwyszukiwarki na stronie Biblioteki Uniwersytetu w Poznaniu

Tak minimalistyczne rozwiązanie jest jednak wyjątkiem. W pozostałych przypadkach okna wyszukiwawcze obudowane są trzema lub czterema zakładkami.

Jedynie w 3 przypadkach okno multiwyszukiwarki już przy pierwszym kontakcie oferuje możliwość wyboru kryterium wyszukiwania. Przykładem może być narzędzie Biblioteki Głównej Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.



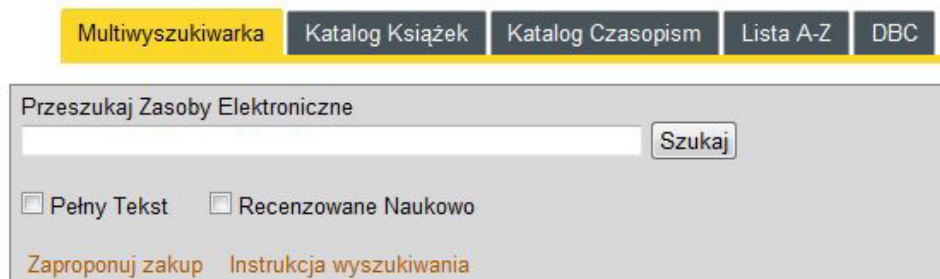
Kryteria wyszukiwawcze w oknie multiwyszukiwarki w serwisie Biblioteki Głównej Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu



Zawężenia w oknie multiwyszukiwarki w serwisie Biblioteki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego

W 3 przypadkach stosowane są równocześnie po dwa zawężenia: do pełnych tekstów oraz publikacji recenzowanych naukowo.

W 9 z 11 przypadków w obrębie okna multiwyszukiwarki można znaleźć dodatkowe opcje. Są to: *Wyszukiwanie zaawansowane*, *Wejście dla Gościa* lub *Pomoc*. Wyjątkiem jest okno multiwyszukiwarki Biblioteki Głównej Politechniki Opolskiej, gdzie obok *instrukcji wyszukiwania* umieszczono dodatkowo możliwość *Zaproponuj zakup*.



Dodatkowe linki w oknie multiwyszukiwarki na stronie Biblioteki Politechniki Opolskiej

Ciekawe rozwiązanie znajdujemy na stronie Biblioteki Głównej Politechniki Śląskiej w Gliwicach, gdzie obok linku informującego o zasobach dostępnych w PRIMO, zamieszczono link: *PRIMO w Bibliotece*, który przenosi na stronę YouTube⁴³ do filmu reklamującego *discovery service* na stronie tej ksiąźnicy.

Na koniec należy dodać, że spośród 13 bibliotek, które posiadają multiwyszukiwarki, 9 oferuje narzędzie firmy Ebsco – EDS, 3 Serial Solution – Summon i 1 firmy ExLibris – PRIMO.

Zakończenie

Z przeprowadzonych badań wynikają wnioski ogólne, które posłużyć mogą wszystkim zainteresowanym optymalną implementacją multiwyszukiwarki w serwisie bibliotecznym oraz wnioski praktyczne, stanowiące podstawę do ewentualnego przeorganizowania layoutu strony startowej naszego serwisu.

Wnioski ogólne:

1. Multiwyszukiwarka powinna być najistotniejszym elementem strony startowej serwisu WWW biblioteki. Jeżeli naszym celem jest promowanie multiwyszukiwarki i uczenie użytkowników, aby swoje poszukiwania zaczynali właśnie od tego narzędzia, należy je zamieścić w centralnym miejscu strony głównej. Dzięki temu skracamy drogę do uzyskania wyników wyszukiwania, w myśl zasady „trzech kliknięć”^{14,44}. Zasadzie tej hołduje większość serwisów bibliotecznych.
2. Duży rozmiar okna wyszukiwawczego jest ważną cechą multiwyszukiwarki, wpływającą na łatwość odnalezienia jej na stronie WWW. Zalecenia teoretyczne nie zawsze mają odzwierciedlenie w konkretnych rozwiązaniach.
3. Kształt okna – prostokąt, ułożony horyzontalnie – jest wykorzystywany powszechnie i łatwo rozpoznawalny.
4. Nie bez znaczenia jest również rola grafiki towarzyszącej oknu multiwyszukiwarki. Elementy graficzne spełniają swoją funkcję wtedy, gdy zwracają uwagę użytkownika, ale jednocześnie nie przeszkadzają w efektywnym używaniu narzędzia.
5. Z zasad użyteczności i interakcji wywodzą się także elementy przyciągające uwagę użytkownika (aktywne pola wprowadzania hasła) i te nakierowujące go na pożądane przez aplikację czynności (podpowiedź w polu wprowadzania hasła). Tylko drugi z nich jest często wykorzystywany w badanych witrynach bibliotek.
6. Stosowanie zakładek alternatywnie do prostego, nieobudowanego dodatkowymi elementami okna, wynika z zasad projektowania funkcjonalnego. Obie możliwości są dość często stosowane, z przewagą rozwiązania z zakładkami.
7. Inne dodatki w postaci rozwijalnych list, pól wyboru lub linków są pożądane, jeśli tylko ułatwiają i precyzują przeszukiwanie zasobów już na pierwszym etapie pracy z multiwyszukiwarką. W zaleceniach teoretycznych postulowany jest umiar w stosowaniu dodatków. Twórcy analizowanych serwisów bibliotecznych w większości przypadków wykorzystują tego typu elementy.

Jakie zmiany wprowadzić w naszym serwisie?

Analizę, której wyniki przedstawiamy, wykonaliśmy, aby sprawdzić w jaki sposób udoskonalic prezentację multiwyszukiwarki w naszej witrynie internetowej⁴⁵. Narzędzie to znajduje się obecnie w polach 3,6, czyli w prawej części strony głównej. Za-

równy rozmiarem, kształtem jak i kolorystyką wpasowuje się w interfejs strony i nie wyróżnia się znacząco spośród innych jego elementów. Okno multiwyszukiwarki obudowane jest czterema zakładkami, trzema linkami i rozwijalnym menu kryteriów wyszukiwawczych.



Obecna strona WWW Biblioteki Głównej GUMed z wbudowaną w nią multiwyszukiwarką

Na podstawie zaleceń teoretycznych oraz przeprowadzonych badań proponujemy:

1. Przesunięcie obszaru multiwyszukiwarki na środek ekranu i powiększenie go, tak by zajmował pola 4, 5, 6.
2. Zwiększenie okna wyszukiwania do rozmiaru umożliwiającego wprowadzenie przynajmniej dwuczłonowego hasła.
3. Zaktywowanie pola wprowadzania hasła i umieszczenie w nim migającego kursora sygnalizującego gotowość narzędzia.
4. Wprowadzenie w polu wprowadzania hasła zgaszonego tekstu podpowiedzi, zróżnicowanego w zależności od zakładki.

- Zwiększenie liczby zakładek, z czterech do sześciu: *Znajdź* (zakładka podstawowa z podłączoną multiwyszukiwarką), *Katalog*, *Artykuły*, *Czasopisma AtoZ*, *Inne zasoby* (odsyłające do części zbiorów nieprzeszukiwanych przez nasze narzędzie), *W serwisie* oraz ewentualnie *FBC* i *Google Scholar*.
- Rezygnację z udostępniania na pierwszej stronie opcji: menu kryteriów wyszukiwawczych, *Wyszukiwania zaawansowanego*, *Pełnego tekstu* i *Wejścia dla gościa*. Pozostawienie tylko *Pomocy*.



Projekt nowego interfejsu strony WWW Biblioteki Głównej GUMed

Wraz z wprowadzonymi zmianami konieczny jest marketing i reklama multiwyszukiwarki EDS, czyli wyjście poza serwis Biblioteki z informacją o tym narzędziu (Extranet, strona Uczelni itp.), co zapewne przyczyni się do większego wykorzystania tego narzędzia i wzrostu satysfakcji użytkowników naszego serwisu WWW i naszych zasobów.

Bibliografia

1. DeRosa Cathy [i.in.]: Perceptions of libraries, 2010: Context and Community. A Report to the OCLC Membership [on-line]. 2011 [dostęp 10 V 2013]. Dostępny w World Wide Web: http://www.oclc.org/content/dam/oclc/reports/2010perceptions/2010perceptions_all_singlepage.pdf
2. Luther Juddy, KellyMaureen C: The Next Generation of Discovery. *Library Journal*, 2011, 136 (5), s. 66-72.
3. Keene Chris: Discovery services: next generation of searching scholarly information [on-line]. *Serials*, 2011, 24 (2), s. 193-196, [dostęp 10 V 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://uksg.metapress.com/content/d746x5056161g51v/fulltext.pdf>
4. Pradhan Dinesh R., Trivedi, Kruti, Arora Jagdish: Searching Online Resources in New Discovery Environment: A State-of-the-Art Review [on-line]. 2011 [dostęp 08 VII 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://ir.inflibnet.ac.in/bitstream/handle/1944/1623/14.pdf?sequence=1>
5. Hoepfner Athena: The ins and Outs of Evaluating Web-scale Discovery Services. *Computers in Libraries* [online]. 2012, 32 (3), 6-10, 38-40 [dostęp 07 maja 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.infotoday.com/cilmag/apr12/Hoepfner-Web-Scale-Discovery-Services.shtml>
6. Vaughan Jason: investigations into Library Web-Scale Discovery Services. *information Technology & Libraries* [on-line]. 2012, 31 (1) s. 32-82 [dostęp 14 V 2013]. Dostępny w World Wide Web: http://digitalscholarship.unlv.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1043&context=lib_articles
7. Popp Mary Pagliero, Dallis Diane: Planning and implementing Resource Discovery Tools in Academic Libraries. Hershey PA: information Science Reference. [2012]
8. NFAIS: Survey on Discovery Services: April 2010 [on-line]. 2010 [dostęp 12 V 2013]. Dostępny w World Wide Web: http://info.nfaais.org/info/Survey_Discovery_Svces.pdf
9. NFAIS: Recommended Practices: Discovery Services [on-line]. August 30, 2013 [dostęp 01 IX 2013]. Dostępny w World Wide Web: http://info.nfaais.org/info/Recommended_Practices_Final_Aug_2013.pdf
10. ODI Survey Report: Reflections and Perspectives on Discovery Services [on-line]. 2013 [dostęp 10 V 2013]. Dostępny w World Wide Web: http://www.niso.org/apps/group_public/download.php/9977/NISO%20ODI%20Survey%20Report%20Final.pdf
11. Kelley Michael: Stakeholders Strive to Define Standards for Web-Scale Discovery Systems. *Library Journal* [on-line]. October 11, 2012 [dostęp 14 V 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.the-digitalshift.com/2012/10/discovery/coming-into-focus-web-scale-discovery-services-face-growing-need-for-best-practices>
12. The path to discovery. *Research information*, 2013 June/July, s. 18-22.
13. Somerville Mary M., Antelman Kristin: Organisational transformation paves way for improved discovery. *Research information*, 2013, June/July, s. 24-26.
14. Nielsen Jakob: Projektowanie funkcjonalnych serwisów internetowych: Gliwice: Helion, 2003.
15. Fadeyev Dmitry: interfejs użytkownika w nowoczesnych aplikacjach webowych. W: The smashing book #1: edycja polska. Gliwice: Helion, 2013 s. 7-24.
16. Turaj Hubert, Płonka Maciej: Biblioteki w internecie: audyt użyteczności serwisów bibliotecznych [on-line]. Warszawa: Fundacja Rozwoju Społeczeństwa informacyjnego, 2010 [dostęp 18 V 2013] Dostępny w World Wide Web: http://www.biblioteki.org/repository/PLIKI/WIADOMOSCI/NOWOCZESNE%20TECHNOLOGIE/audyt_Biblioteki_WWW.pdf
17. Maierm Andrew, Leggett David: Użyteczność nowoczesnych stron internetowych. W: The smashing book #1: edycja polska. Gliwice: Helion, 2013 s. 109-138

18. Krug Steve: Nie każ mi myśleć!: o życiowym podejściu do funkcjonalności stron internetowych. Gliwice: Helion; 2006.

19. QS World University Rankings 2012 [online]. 2013 [dostęp 03 VI 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2012>

20. Library Technology Guides [online]. 2013 [dostęp 10 VI 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.librarytechnology.org/discovery.pl>

21. Measure width and height of any web page elements [on-line]. 2013 [dostęp 10 V 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.piliapp.com/measure-webpage>

22. Harvard Library [on-line]. 2013 [dostęp 19 VII 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://library.harvard.edu>

23. Lipiec Maciej: Architektura pozytywnych doświadczeń. *Marketing w Praktyce*. 2007 (7), s. 70-72

24. Biblioteka Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach [on-line]. 2013 [dostęp 19 VII 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.sum.edu.pl/aktualnosci.php?wid=9&news=233>

25. Michigan University Library [on-line]. 2013 [dostęp 24 VI 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.lib.umich.edu>

26. University of British Columbia Library [on-line]. 2013 [dostęp 19 VII 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.library.ubc.ca>

27. imperial College of London Library [on-line]. 2013 [dostęp 20 VII 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www3.imperial.ac.uk/library>

28. University of Texas at Tyler Library[on-line]. 2013 [dostęp 24 VI 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://library.uttyler.edu>

29. Özyeğin University Library [on-line]. 2013 [dostęp 25 VI 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://library.ozyegin.edu.tr/?lang=en-US>

30. Bilgi Library [on-line]. 2013 [dostęp 25 VI 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://library.bilgi.edu.tr>

31. MIT Libraries [on-line]. 2013 [dostęp 19 VII 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://libraries.mit.edu>

32. University of Oslo Library [on-line]. 2013[dostęp 26 VI 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.ub.uio.no/english>

33. New York University Libraries [on-line]. 2013[dostęp 24 VI 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://library.nyu.edu>

34. Universitätsbibliothek Freie Universität Berlin [on-line]. 2013 [dostęp 25 VI 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.ub.fu-berlin.de>

35. Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu [on-line]. 2013 [dostęp 19 VI 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://lib.amu.edu.pl>

36. Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie [on-line]. 2013 [dostęp 19 VI 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.buw.uw.edu.pl>

37. Biblioteka Główna i Ośrodek informacji Naukowo-Technicznej Politechniki Wrocławskiej [on-line]. 2013 [dostęp 23 VI 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.biblioteka.pwr.wroc.pl/index.dhtml>

38. Biblioteka Główna Uniwersytetu Szczecińskiego [on-line]. 2013 [dostęp 20 VI 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://bg.szczecin.pl>

39. Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu [on-line]. 2013 [dostęp 20 VI 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.bg.ue.wroc.pl/index.php?lang=pl>
40. Biblioteka Główna Politechniki Opolskiej [on-line]. 2013 [dostęp 25 VI 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.bg.po.opole.pl>
41. Biblioteka Główna Politechniki Śląskiej w Gliwicach [on-line]. 2013 [dostęp 19 VII 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.bg.polsl.pl>
42. Primo na Politechnice Śląskiej: Super sprawa! [on-line]. 2012 [dostęp 19 VII 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.youtube.com/watch?v=w8A6xou8y80> oraz <http://bibliosfera.tv/wideo/45/primo-na-politechnice-slaskiej-super-sprawa>
43. Reynolds Erica: The Secret to Patron-Centered Web Design: Cheap, Easy, and Powerful Usability Techniques. *Computers in Libraries*, 2008, 28 (6), s. 6-8, 44-47
44. Biblioteka Główna Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego [on-line]. 2013 [dostęp 20 VII 2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://biblioteka.gumed.edu.pl>

Załącznik 1

Pytania z ankiety:

1. Nazwa biblioteki
2. Link do strony www
3. Region, w którym znajduje się uczelnia
4. Czy multiwyszukiwarka znajduje się na stronie głównej
5. Prezentacja graficzna multiwyszukiwarki
6. Pozycja multiwyszukiwarki na stronie internetowej
7. Rozmiar obszaru multiwyszukiwarki – szerokość w pikselach
8. Rozmiar obszaru multiwyszukiwarki – wysokość w pikselach
9. Zakładki znajdujące się obok multiwyszukiwarki
10. Kryteria wyszukiwawcze
11. Zawężenia wyszukiwania;
12. Opcje dodatkowe w obszarze multiwyszukiwarki
13. Tekst podpowiadający
14. Migający kursor w polu wyszukiwania
15. Czy biblioteka wpuszcza na stronę z wynikami
16. Rodzaj multiwyszukiwarki
17. Uwagi
18. Inicjały osoby wypełniającej ankietę

Załącznik 2

1	Abilene Christian University - Library	http://www.acu.edu/academics/library/	Ebsco - EDS
2	Agnes Scott College McCain Library	http://library.agnesscott.edu/	Galileo - konsorcjum na silniku EDS
3	ASU Libraries - Arizona State University	http://lib.asu.edu/	Serial Solutions - Summon
4	Athlone institute of Technology. Goldsmith Library	http://libmain.ait.ie/	Serial Solutions - Summon
5	Australian National University Library	http://anulib.anu.edu.au/	Serial Solutions - Summon
6	Babson College - Horn Library	http://www.babson.edu/Academics/library/Pages/home.aspx	Serial Solutions - Summon
7	Biblioteka Główna Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego	http://biblioteka.gumed.edu.pl/	Ebsco - EDS
8	Biblioteka Główna i Ośrodek informacji Naukowo-Technicznej Politechniki Wrocławskiej	http://www.biblioteka.pwr.wroc.pl/index.dhtml	Ebsco - EDS
9	Biblioteka Główna Politechniki Opolskiej	http://www.bg.po.opole.pl/	Ebsco - EDS
10	Biblioteka Główna Politechniki Śląskiej w Gliwicach	http://www.bg.polsl.pl/	ExLibris - Primo
11	Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej	http://www.bg.pw.edu.pl/	Serial Solutions - Summon
12	Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu	http://www.bg.ue.wroc.pl/index.php?lang=pl	Ebsco - EDS
13	Biblioteka Główna Uniwersytetu Szczecińskiego	http://bg.szczecin.pl/	Ebsco - EDS
14	Biblioteka Politechniki Lubelskiej	http://biblioteka.pollub.pl/	Ebsco - EDS

15	Biblioteka Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego	http://www.pum.edu.pl/biblioteka-glowna	Ebsco - EDS
16	Biblioteka Śląskiego Uniwersytetu Medycznego	http://www.sum.edu.pl/aktualnosci.php?news=233&wid=9	Serial Solutions - Summon
17	Biblioteka Uniwersytecka w Berlinie	http://www.ub.hu-berlin.de/	ExLibris - Primo
18	Biblioteka Uniwersytecka w Olsztynie	http://bu.uwm.edu.pl/ezbiory/Multiwyszukiwarka-EDS	Ebsco - EDS
19	Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu	http://lib.amu.edu.pl/	Serial Solutions - Summon
20	Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie	http://www.buw.uw.edu.pl/	Ebsco - EDS
21	Biblioteka Uniwersytetu Berlińskiego	http://www.ub.fu-berlin.de	ExLibris - Primo
22	Bowling Green State University Libraries	http://www.bgsu.edu/colleges/library/	Serial Solutions - Summon
23	Brown University Library	http://library.brown.edu/	ExLibris - Primo
24	Cambridge Libraries	http://www.lib.cam.ac.uk/libraries	AquaBrowser Library
25	Carnegie Mellon University	http://search.library.cmu.edu/	Serial Solutions - Summon
26	Colby College Libraries	http://libguides.colby.edu/home2	Serial Solutions - Summon
27	Creighton University - library	http://www.creighton.edu/law/library/	Serial Solutions - Summon
28	Dartmouth College Library	http://library.dartmouth.edu/	Serial Solutions - Summon
29	DiMenna-Nyselius Library - Fairfield University	http://www.fairfield.edu/library/index.html	Serial Solutions - Summon
30	Duke University	http://library.duke.edu/	Serial Solutions - Summon
31	Eastern Michigan University Library	http://www.emich.edu/library/	Serial Solutions - Summon
32	Florida State University Libraries	http://www.lib.fsu.edu/	Serial Solutions - Summon
33	Free University of Bozen · Bolzano - Library	http://www.unibz.it/en/library/welcome/default.html	ExLibris - Primo

34	Harvard University Library	http://library.harvard.edu/	ExLibris - Primo
35	Humboldt State University	http://library.humboldt.edu/	Serial Solutions - Summon
36	Imperial College London Library	http://www3.imperial.ac.uk/library	ExLibris - Primo
37	Istanbul Bilgi University Library & e-Resources	http://library.bilgi.edu.tr/	Ebsco - EDS
38	Jönköping University - Library	http://hj.se/bibl/en.html	ExLibris - Primo
39	Joyner Library-East Carolina University	http://www.ecu.edu/lib/	Serial Solutions - Summon
40	Kelvin Smith Library - Case Western Reserve	http://library.case.edu/ksl/	Serial Solutions - Summon
41	KTH Library	http://www.kth.se/en/kthb	ExLibris - Primo
42	La Salle University - Connelly Library	http://www.lasalle.edu/library/	Serial Solutions - Summon
43	Libraries CARDIFF UNIVERSITY	http://www.cardiff.ac.uk/insrv/libraries/index.html	ExLibris - Primo
44	Library of University of Edinburgh	http://www.ed.ac.uk/schools-departments/information-services/library-museum-gallery	searcher
45	Library Queen Mary University of London	http://www.library.qmul.ac.uk/	ExLibris - Primo
46	Library Radboud University Nijmegen	http://www.ru.nl/library/	Serial Solutions - Summon
47	Library Universitas Bergensis	https://www.uib.no/ub/en	ExLibris - Primo
48	Library University of Birmingham	http://www.birmingham.ac.uk/libraries/search.aspx	ExLibris - Primo
49	Library University of Dublin	http://www.tcd.ie/Library/	Encore
50	Loughborough University - Library	http://www.lboro.ac.uk/library/	ExLibris - Primo
51	LSE Library	http://www.lse.ac.uk/library/home.aspx	Serial Solutions - Summon
52	Lund University Libraries	http://www.lub.lu.se/en.html	Ebsco - EDS
53	Maastricht University Library	http://www.maastrichtuniversity.nl/web/Library/home.htm	Serial Solutions - Summon
54	Massachusetts institute of Technology (MIT)	http://libraries.mit.edu/	Ebsco - EDS
55	Miller Library at Cornerstone University	http://library.cornerstone.edu/	Serial Solutions - Summon
56	Missouri Southern State University - George A. Spiva Library	http://www.mssu.edu/library/	Serial Solutions - Summon

57	Nanyang Technological University Library	http://www.ntu.edu.sg/library/Pages/default.aspx	Ebsco - EDS
58	National University of Singapore Library	http://libportal.nus.edu.sg/frontend/index	Serial Solutions - Summon
59	New York University Libraries	http://library.nyu.edu/	ExLibris - Primo
60	Nicolas Salmeron Library Universidad de Almeria	http://cms.ual.es/UAL/en/universidad/serviciosgenerales/biblioteca/index.htm	Encore
61	Northwestern University Library	http://www.library.northwestern.edu/	ExLibris - Primo
62	Osaka University Library	http://www.library.osaka-u.ac.jp/index_eng.php	Ebsco - EDS
63	Ozyegin University Library	http://library.ozyegin.edu.tr/?lang=en-US	Ebsco - EDS
64	Plymouth University Library	http://www1.plymouth.ac.uk/library/Pages/default.aspx	ExLibris - Primo
65	Princeton University Library	http://librarybeta.princeton.edu/	Serial Solutions - Summon
66	Queen's University Belfast	http://www.qub.ac.uk/directorates/InformationServices/TheLibrary/	Encore
67	Seton Hall University - Libraries	http://www.shu.edu/academics/libraries/	Ebsco - EDS
68	Stockwell-Mudd Library - Albion College	http://campus.albion.edu/library/	Serial Solutions - Summon
69	Syracuse University Library	http://library.syr.edu/	Serial Solutions - Summon
70	The Chinese University of Hong Kong Library	www.lib.cuhk.edu.hk	ExLibris - Primo
71	The Hong Kong University of Science and Tech.	http://library.ust.hk/	ExLibris - Primo
72	The Royal Library	http://www.kb.dk/en	ExLibris - Primo
73	The University of Manchester Library	http://www.library.manchester.ac.uk/	ExLibris - Primo
74	The University of Melbourne Library	http://library.unimelb.edu.au/	Ebsco - EDS
75	The University of Queensland Library	http://www.library.uq.edu.au/	Serial Solutions - Summon
76	The University of Sydney	http://sydney.edu.au/library/	Serial Solutions - Summon
77	The University of Texas at Tyler - Robert R. Muntz Library	http://library.uttyler.edu/	Ebsco - EDS
78	UCD Library Dublin	http://www.ucd.ie/library/	Encore

79	UCL Library (University College London)	http://www.ucl.ac.uk/library/main.shtml	ExLibris - Primo
80	University Library Rotterdam	http://www.eur.nl/ub/english/	Serial Solutions - Summon
81	University of Michigan Library	http://www.lib.umich.edu/	Serial Solutions - Summon
82	University of Amsterdam	http://uba.uva.nl/en/	ExLibris - Primo
83	University of British Columbia Library	http://www.library.ubc.ca/	Serial Solutions - Summon
84	University of Connecticut - Libraries	http://lib.uconn.edu/	Serial Solutions - Summon
85	University of Gothenburg Library	http://www.ub.gu.se/	Serial Solutions - Summon
86	University of Illinois at Chicago Library	http://library.uic.edu/	Serial Solutions - Summon
87	University of Illinois at Urbana-Champaign	http://www.library.illinois.edu/index.php	ExLibris - Primo
88	University of Limerick Library	http://www2.ul.ie/web/WWW/Services/Library	Serial Solutions - Summon
89	University of Oslo Library	http://www.ub.uio.no/english/	ExLibris - Primo
90	University of Toronto	http://onesearch.library.utoronto.ca/	Serial Solutions - Summon
91	University of Utah - Spencer S. Eccles Health Sciences Library	http://library.med.utah.edu/index.php	ExLibris - Primo
92	University of Warwick Library	http://www2.warwick.ac.uk/services/library	Encore
k93	University of Wisconsin-Madison	http://library.wisc.edu/#books	ExLibris - Primo
94	Uppsala University Library	http://www.ub.uu.se/en/	Serial Solutions - Summon
95	Utah Valley University - Libray	http://www.uvu.edu/library/	Ebsco - EDS
96	Vienna University of Technology Library	http://www.ub.tuwien.ac.at/	ExLibris - Primo
97	Wayne State University - Libraries	http://www.lib.wayne.edu/	Ebsco - EDS
98	Western Carolina University - Hunter Library	http://www.wcu.edu/hunter-library/index.asp	Ebsco - EDS
99	Wichita State University Libraries	http://libraries.wichita.edu/ablah/	Ebsco - EDS
100	York Saint John Library and information Services	http://library.yorks.j.ac.uk/index.php	Ebsco - EDS